

Starfsreglur um fjármál þjóðkirkjunnar nr. 13/2021-2022,
sbr. starfsreglur nr. 22/2023-2024 og nr. 41/2023-2024.

I. KAFLI

Fjárhagsáætlun þjóðkirkjunnar.

1. gr.

Þjóðkirkjan viðhefur ábyrgð, traust og gegnsæi í allri fjárstjórn sem endurspeglast í öllum stjórnarháttum hennar. Sundurliðuð fjárhagsáætlun skv. 5. gr. ásamt ársreikningum skal birta á heimasíðu kirkjunnar. Allar fjárskuldbindingar og samningar sem gerðir eru fyrir hönd kirkjunnar skulu birtir á opnu vefsvæði kirkjunnar ~~að fenginni heimild sé það ekki óheimilt að kröfu~~ hins sammingsaðilans.

~~Fjárhagsnefnd kirkjupings skal látið í té öll fjárhagsgögn sem formaður nefndarinnar eða staðgengill hans óskar eftir, bæði við gerð fjárhagsáætlunar og við yfirferð ársreiknings. Aðrir kirkjupingsfulltrúar fái aðgang að sömu gögnum óski þeir eftir því.~~

Rekstur þjóðkirkjunnar greiðist samkvæmt fjárhagsáætlun sem kirkjuping samþykkir fyrir hvert almanaksár.

Óheimilt er að inna af hendi greiðslu nema heimild sé til þess í samþykktri fjárhagsáætlun.

2. gr.

Í fjárhagsáætlun kirkjupings skal gera ráð fyrir sérstakri fjárheimild til að bregðast við útgjöldum sem brýna nauðsyn ber til að inna af hendi, eru tímabundin, ófyrirsjáanleg, óhjákvæmileg og ekki er unnt að bregðast við með öðrum hætti samkvæmt starfsreglum þessum. Fjárheimild þessi skal nema að lágmarki 1% af heildar útgjaldaliðum í fjárhagsáætlun.

~~Greiðslur af fjárheimild skv. 1. mgr. eru ákvarðaðar af framkvæmdastjóra Þjóðkirkjunnar í samráði við stjórn.~~

~~Greiðslur af fjárheimild skv. 1. mgr. eru ákvarðaðar af rekstrarskrifstofu Þjóðkirkjunnar (hér nefnd rekstrarstofa) sem hefur, eins og kostur er, samráð við stjórn Þjóðkirkjunnar og fjárhagsnefnd kirkjupings um ráðstafanir samkvæmt 1. mgr., m.a. hvort öll skilyrði séu uppfyllt.~~

Sé fjárheimild skv. 1. mgr. nýtt skal gera grein fyrir því í umfjöllun um ársreikning þjóðkirkjunnar á kirkjupingi.

3. gr.

Mynda skal varasjóð sem safna skal í uns höfuðstóll hans verður 25% af árlegri heildar gagngreiðslu frá ríkinu til þjóðkirkjunnar. Skal leggja í hann a.m.k. 15% af tekjuafgangi fjárhagsársins, að frádrögnum tapi sem hefur verið flutt frá fyrra ári. **Enn fremur er stjórn Þjóðkirkjunnar heimilt að verja andvirði seldra fasteigna Þjóðkirkjunnar í sama skyni.**

Úr varasjóðnum er heimilt að jafna tap á rekstri þjóðkirkjunnar, sem ekki er hægt að jafna með öðrum hætti. Greiðslur úr varasjóðnum eru ákvarðaðar af kirkjupingi og þarf 2/3 hluta

atkvæða miðað við fullskipað þing til að ákvörðun um greiðslu teljist gild. ~~til að hún teljist gild.~~

II. KAFLI

Gerð fjárhagsáætlunar.

4. gr.

Framkvæmdastjóri leggur fram tillögu að fjárhagsáætlun. Skal sú vinna hefjast eigi síðar en í september mánuði ár hvert vegna fjárhagsáætlunar næsta árs. Fjárhagsáætlun skal sundurliðuð í samræmi við ákvæði 5. og 6. gr. Drög fjárhagsáætlunar liggi fyrir eigi síðar en í september ár hvert og skal kynna þau helstu hagaðilum. Um málsmeðferð vegna úthlutunar styrkja fer samkvæmt IV. kafla starfsreglna þessara.

~~Rekstrarstofa Þjóðkirkjunnar, í samráði við stjórn Þjóðkirkjunnar og fjárhagsnefnd kirkjupings, undirbýr gerð fjárhagsáætlunar kirkjunnar með gerð tillagna að fjárhagsáætlun. Skal sú vinna hefjast eigi síðar en í maí mánuði ár hvert vegna næsta árs og frumdrög áætlunar lögð fram og kynnt framangreindum aðilum þann mánuð. Fjárlagatillögur skulu sundurliðaðar í samræmi við ákvæði 5. og 6. gr.~~

Gengið skal frá fyrstu drögum að fjárhagsáætlun í júní og þær kynntar forsvarsmönnum sviða, stofnana og sjóða.

~~Um málsmeðferð vegna úthlutunar styrkja sem áður heyrðu undir ákvæði um Jöfnunarsjóð sókna og kristnisjóð, er féllu brott með 4. gr. 6. gr. laga nr. 95/2020, fer samkvæmt 6. gr. 10. gr. starfsreglna þessara.~~

Rekstrarstofan skal að jafnaði ganga frá endanlegri tillögu að fjárhagsáætlun vegna næsta árs fyrir 20. September ár hvert og skulu þær þá birtar í samráðsgátt kirkjunnar.

5. gr.

Fjárhagsáætlun skal sett fram með áætluðum heildartekjum, þ.m.t. sértekjum Þjóðkirkjunnar á árinu svo og með heildargjöldum.

Fjárhagsáætlun skal sett fram í samræmi við almennt viðurkennd og góð viðmið við gerð slíkra áætlana og skal m.a. gæta samræmis við uppsetningu bókhalds Þjóðkirkjunnar. Framkvæmdastjóri setur nánari verklagsreglur um framsetningu fjárhagsáætlunar í samráði við stjórn.

Skal sundurliða gjaldahlið áætlunarinnar eftir liðum sem hér segir:

~~a. Launa og starfskostnaður vegna prestsþjónustunnar í landinu. Kirkjuping skal árlega uppfæra fjárhæðir þær sem greiddast sem starfskostnaður vegna prestsþjónustu og prófastsstarfa. Kirkjuping ákvarðar einnig árlegt verð eininga sem notaðar eru til að ákvarða þóknanir sem þóknananefnd kirkjunnar mælir fyrir um og þóknanir vegna gæslu veiðihlunninda á prestssetrum.~~

~~b. Rekstrar og launakostnaður biskups Íslands biskupsstofu og rekstrarskrifstofu Þjóðkirkjunnar.~~

~~c. Rekstrar og launakostnaður vegna starfsmanna sem ráðnir eru til sérstakra verkefna í þágu Þjóðkirkjunnar skv. ákvörðun kirkjupings.~~

~~d. Rekstrarkostnaður vegna prestssetra og annarra fasteigna kirkjunnar. Rekstrarkostnaður og tekjur Skálhóltsstaðar í heild sinni skal sundurgreina sérstaklega.~~

~~e. Kostnaður vegna kirkjuþings, stjórnar Þjóðkirkjunnar, prestastefnu og leikmannastefnu.~~

~~f. Kostnaður vegna nefnda sem starfa á grundvelli laga, starfsreglna eða annarra samþykktu kirkjuþings og samkvæmt ákvörðun biskups Íslands eða kirkjuþings.~~

6. gr.

Í fjárhagsáætlun skal gera ráð fyrir framlagi af árlegu gagngjaldi ríkisins á grundvelli viðbótarsamnings íslenska ríkisins og Þjóðkirkjunnar frá 6. september 2019 til verkefna eftirtalinna sjóða kirkjunnar:

a. Kristnisjóður, sbr. áður II. kafla laga um Kristnisjóð o.fl. nr. 35/1970, með síðari breytingum, er skal aldrei vera lægra en 0,5%.

b. Jöfnunarsjóður sókna, sbr. áður II. kafla laga um sóknargjöld o.fl. nr. 91/1987, með síðari breytingum, er skal aldrei vera lægra en 10%.

Sé talin nauðsyn á að skerða fjárheimild til þessara liða frá því lágmarki sem ákveðið er í starfsreglum þessum, skal sú ákvörðun tekin á kirkjuþingi og þarf 2/3 hluta atkvæða miðað við fullskipað þing.

~~Tillögur í fjárhagsáætlun vegna verkefna sem kristnisjóður, sbr. II. kafla laga um Kristnisjóð o.fl. nr. 35/1970 og Jöfnunarsjóður sókna, sbr. II. kafla laga um sóknargjöld o.fl. nr. 91/1987 sinntu, skulu settar fram á eftirfarandi hátt:~~

~~1. Fjárheimildir til að styðja hvers konar starfsemi kirkjunnar til eflingar kristinni trú, svo sem útgáfu á hjálpargögnum í safnaðarstarfi og kristilegu fræðsluefni, enn fremur félög og stofnanir, sem vinna að mikilvægum verkefnum á kirkjunnar vegum.~~

~~2. Fjárheimild til þeirra verkefna sem áður heyrðu undir Jöfnunarsjóð sókna, svo sem:~~

~~a. Að veita styrki til þeirra kirkna, sem hafa sérstöðu umfram aðrar sóknarkirkjur, þannig að þær vegna sögulegra eða annarra sérstakra ástæðna geta talist kirkjur alls landsins. Er hér fyrst og fremst átt við Dómkirkjuna í Reykjavík, Hóladómkirkju, Skálhóltsdómkirkju, Hallgrímskirkju í Reykjavík og Hallgrímskirkju í Saurbæ.~~

~~b. Að leitast við að jafna aðstöðu sókna og styrkja sóknir, þar sem tekjur skv. lögum um sóknargjöld o.fl., nægja ekki fyrir nauðsynlegum útgjöldum að dómi sóknarnefndar og sóknarprests og að fenginni umsögn héraðsnefndar.~~

~~c. Að veita styrki til nauðsynlegra verklegra framkvæmda á vegum sókna, til að styrkja rekstur kirkna, t.d. til kaupa á nauðsynlegum búnaði þeirra og til að styðja kirkjulegt starf innan sókna. Enn fremur er heimilt að veita styrki til að greiða fyrir sameiningu fámennra sókna og til að styrkja sóknir, sem bera sérstakan kostnað. Með styrkjum til verklegra framkvæmda er átt við framlög til viðhalds, endurbóta og nýbygginga kirkna. Enn fremur styrki til byggingar þjónusturýmis og safnaðarheimila, þar sem þeirra er þörf.~~

~~d. Að veita styrki til að auðvelda stofnun sókna í nýjum byggðahverfum og greiða fyrir kirkjulegu starfi þar.~~

~~e. Að styrkja safnaðaruppbyggingu og aðra kirkjulega félags- og menningarstarfssemi innan sókna eða prófastsdæma og veita héraðssjóðum styrki til verkefna, er undir þá féllu, sbr. 8. gr. laga um sóknargjöld o.fl. Við mat á styrkveitingum til héraðssjóða, skal m.a. höfð hliðsjón af því, hvort þeir fullnýti tekjustofna sína, samkvæmt gildandi starfsreglum um héraðsfundi og héraðsnefndir hverju sinni.~~

~~Enn fremur er heimilt samkvæmt 2. tölul. 1. mgr. að veita styrki til kirkjulegrar félags- og menningarstarfsemi og verkefna, sem Þjóðkirkjan í heild eða einstakar stofnanir hennar standa fyrir. Enn fremur að styrkja landssamtök, sem eiga rétt á að tilnefna fulltrúa á leikmannastefnu kirkjunnar.~~

III. KAFLI

Umsóknir um framlög og styrki.

7. gr.

Umsóknir um styrki samkvæmt 6. gr. skulu berast Þjóðkirkjunni fyrir 1. september ár hvert og úthlutun lokið 1. febrúar árið á eftir.

Styrkir skulu að jafnaði greiðast á því ári sem þeir eru veittir. Ef brýna nauðsyn ber til, má, að ósk styrkþega, færa styrk milli ára einu sinni, s.s. ef framkvæmdir hafa farið seint af stað eða ekki hefur verið unnt að greiða út styrkinn af öðrum ástæðum. Sé ekki hægt að greiða styrkinn út innan þess tíma fellur styrkur niður. Beiðni um yfirfærslu á næsta ár skal lögð fram fyrir 1. desember úthlutunarárs.

~~7. gr.~~

~~Framlag skv. 1. mgr. 6. gr. skal aldrei vera lægra en 0,5% til 1. tölul. og 10% til 2. tölul. af árlegu gagngjaldi ríkisins á grundvelli viðbótarsamnings íslenska ríkis og kirkju frá 6. september 2019. Sé talin nauðsyn á að skerða fjárheimild til þessa tölulíða frá því lágmarki sem ákveðið er í starfsreglum þessum, þarf samþykki a.m.k. 2/3 atkvæðisbærra kirkjupingsmanna miðað við fullskipað þing.~~

III. KAFLI

Umsóknir um framlög og styrki.

8. gr.

~~Umsóknir um styrki samkvæmt 6. gr. skulu að jafnaði berast Þjóðkirkjunni fyrir 1. september ár hvert.~~

~~Umsóknir skulu rökstuddar og þeim skulu fylgja greinargerðir, þar sem m.a. skal gerð grein fyrir fjárþörf og þeim verkefnum, sem sótt er um styrk til, ásamt ársreikningum.~~

~~Úthlutun skal að jafnaði lokið fyrir 1. febrúar ár hvert. Styrkir skulu að jafnaði greiðast á því ári sem þeir eru veittir. Í undantekningartilvikum má færa styrk milli ára, s.s. ef framkvæmdir hafa farið seint af stað eða ekki hefur verið unnt að greiða út styrkinn af öðrum ástæðum.~~

~~Styrkur færist þó ekki yfir um ár oftast en einu sinni. Sé ekki hægt að greiða styrkinn út innan þess tíma fellur hann niður. Það er á ábyrgð styrkþega að óska eftir að ógreiddur styrkur færist yfir á næsta ár. Slík beiðni skal lögð fram fyrir 1. desember úthlutunarárs.~~

~~Úthlutunarnefnd skal gæta þess að upplýsingar um fresti, skilyrði, heimildir til að færa styrki til milli ára og önnur atriði, séu ávallt aðgengilegar umsækjendum.~~

IV. KAFLI

Málsmeðferð við úthlutun styrkja skv. 6. gr.

~~9. gr.~~

8. gr.

Kirkjuþing kýs nefnd til fjögurra ára sem úthlutar styrkjum skv. 6. gr. Kjósa skal þrjá aðalmenn og þrjá varamenn, sem taka sæti í þeirri röð sem þeir eru kosnir til. Kirkjuþing ákveður hver er formaður nefndarinnar og varaformaður.

Hlutverk úthlutunarnefndar er að fjalla um styrkumsóknir og veita úrlausn um þær. ~~7. gr.~~
1. mgr.

Úthlutunarnefnd ber að fjalla um allar umsóknir og skal rökstyðja niðurstöðu sína, ~~í hverju tilfalli.~~ sé þess óskað af hálfu umsækjanda.

~~10. gr.~~

9. gr.

Úthlutunarnefnd skal hafa lokið yfirferð yfir allar umsóknir fyrir 15. ~~nóvember~~ ~~desember~~ og skulu tillögur að úthlutunum þá sendar til umsagnar héraðsnefnda.

Heimilt er að veita vilyrði fyrir styrk til allt að fjögurra ára.

Ákvæði starfsreglna um þingsköp kirkjuþings, sem varða sérstakt hæfi, gilda um fulltrúa í úthlutunarnefnd.

Framkvæmdastjóri setur nánari verklagsreglur um málsmeðferð vegna styrkja, samkvæmt starfsreglum þessum í samráði við stjórn.

~~Nú er starfandi prestur í úthlutunarnefnd og er honum þá óheimilt að fjalla um umsókn sóknar úr prestakalli sem hann þjónar þegar nefndin fjallar um þá umsókn. Sé leikmaður í úthlutunarnefnd sem jafnframt situr í sóknarnefnd er honum óheimilt að fjalla um umsókn þeirrar sóknar.~~

~~Stjórn Þjóðkirkjunnar staðfestir verklagsreglur úthlutunarnefndar þar sem frekari skilyrði umsókna skulu tilgreind. Verklagsreglurnar skal birta á umsóknarvef kirkjunnar.~~

V. KAFLI

Framkvæmd árlegrar ~~samþykkrar~~ fjárhagsáætlunar.

~~11. gr.~~

10. gr.

Fjárhagsáætlun komandi árs skal samþykkt á haustþingi ár hvert. Framkvæmdastjóri annast um framkvæmd samþykkrar fjárhagsáætlunar og eftirlit með tekjum og gjöldum samræmi við góða starfshætti.

Komi fram frávik frá samþykkttri fjárhagsáætlun skal framkvæmdastjóri, í samráði við stjórn bregðast við.

~~Fjárhagsáætlun skal samþykkt á haustþingi. Rekstrarstofa Þjóðkirkjunnar annast um framkvæmd samþykkrar fjárhagsáætlunar og eftirlit með útgjöldum. Skal eftirliti m.a. hagað þannig að bera að lágmarki saman rauntölur og fjárhagsáætlun á þriggja mánaða fresti.~~

~~Komi fram frávik frá samþykktri fjárhagsáætlun þannig að gjöld séu umfram tekjur eða tekjur lægri en áætlað var, skal rekstrarstofa Þjóðkirkjunnar þegar í stað gera nauðsynlegar ráðstafanir til að bregðast við þannig að samþykkt fjárhagsáætlun haldi.~~

VI. KAFLI

Ársreikningur.

~~12. gr.~~

11. gr.

Ársreikningur Þjóðkirkjunnar skal gerður fyrir hvert almanaksár.

Reikningsskil skulu vera í samræmi við viðurkenndar bókhalds- og reikningsskilareglur. Skal reikningurinn áritaður af stjórn og endurskoðaður af löggiltum endurskoðanda. ~~Skal reikningurinn áritaður af stjórn Þjóðkirkjunnar og endurskoðaður af löggiltum endurskoðanda.~~

Kirkjuþing kýs endurskoðanda, eða staðfestir kjör þess sem fyrir er, á vorþingi ár hvert. Ársreikningurinn skal lagður fyrir kirkjuþing að vori.

Ritun firma og prókúra

~~13. gr.~~

12. gr.

Meiri hluti stjórnar Þjóðkirkjunnar er bær til þess að rita firmað Þjóðkirkjan og gera bindandi löggerninga. Felst m.a. í því heimild til að rita undir öll skjöl er varða fasteignir Þjóðkirkjunnar svo sem kaupsamninga, afsöl, leigusamninga, veðleyfi, skuldabréf og skiptasamninga.

~~Stjórnin veitir framkvæmdastjóra prókúruumboð og getur einnig veitt öðrum starfsmönnum Þjóðkirkjunnar heimild til að rita firmað Þjóðkirkjan sem og prókúruumboð.~~

~~Þá getur stjórnin veitt framkvæmdastjóra rekstrarstofu Þjóðkirkjunnar og tilteknnum starfsmönnum Þjóðkirkjunnar heimild til að rita firmað Þjóðkirkjan.~~

~~Stjórnin veitir framkvæmdastjóra rekstrarstofu Þjóðkirkjunnar prókúruumboð. Nefndin getur einnig veitt tilteknnum starfsmönnum Þjóðkirkjunnar prókúruumboð.~~

Gildistaka.

14. gr.

Starfsreglur þessar, sem settar eru með heimild í 8. gr. laga um þjóðkirkjuna nr. 77/2021, öðlast gildi 1. janúar 2022.